

คำนำ

หนังสือเรื่องมรดกพ่อขุนรามคำแหง – วรรณกรรมเรื่องแรกของไทยนี้ พิมพ์ขึ้นเพื่อใช้เป็นตำราอ่านประกอบกระบวนวิชาวรรณคดีสุโขทัย (TH 231) ซึ่งนายพิฑูร มลิวัลย์ เป็นผู้เรียบเรียงขึ้น หนังสือเล่มนี้ได้รับรางวัลชมเชยพิเศษ ประเภทร้อยแก้ว จากธนาคารกรุงเทพจำกัด ในการประกวดวรรณกรรมไทย เมื่อ พ.ศ. 2517 นับได้ว่าเป็นเรื่องที่ควรแก่การศึกษาอย่างยิ่ง เนื่องด้วยผู้เขียนได้รวบรวมข้อคิด ความเห็นจากแหล่งต่าง ๆ มาประมวลเข้าไว้ด้วยกัน ทำให้สะดวกแก่การศึกษา นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้เสนอข้อวินิจฉัยคำ ข้อความ และสำนวนต่าง ๆ ในศิลาจารึกไว้ด้วย ตลอดจนได้เสนอความเห็นใหม่ ๆ ที่แตกต่างออกไป ซึ่งก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ จึงเป็นเรื่องที่น่ายินดีอย่างยิ่งที่นักศึกษาและผู้สนใจวรรณกรรมไทยทั้งหลายได้มีโอกาสศึกษาหนังสือเรื่องนี้และเผยแพร่ความรู้ที่ได้ให้ปรากฏแก่คนทั้งหลายต่อไป

อนึ่งในการพิมพ์หนังสือเรื่องนี้ ทางภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออกได้รับอนุญาตจากนายพิฑูร มลิวัลย์เป็นลายลักษณ์อักษรแล้ว จึงใคร่ขอขอบคุณ นายพิฑูร มลิวัลย์ไว้ ณ โอกาสนี้

รองศาสตราจารย์น้อมนิจ วงศ์สุทธิธรรม
ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก

คำปรารภ

ศาสตราจารย์สุโขทัยหลักที่ 1 ซึ่งนิยมเรียกกันเป็นสามัญว่า ศาสตราจารย์พ่อขุนรามคำแหง เป็นเอกสารบ้านเมืองที่สำคัญยิ่งเรื่องหนึ่งในประวัติศาสตร์ เป็นหลักฐานยืนยันถึงความเจริญมั่นคงแห่งอาณาจักรสุโขทัย ทั้งแก่รัชสมัยพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ถึงรัชสมัยพ่อขุนรามคำแหง แสดงให้เห็นสภาพการณ์และประวัติการณ์ในครั้งกระนั้นได้เป็นอย่างดี นับเป็นมรดกทางวรรณกรรมอันล้ำค่ามีสารประโยชน์ยิ่งชั้นหนึ่งของไทย ควรแก่การศึกษาและเผยแพร่เป็นอย่างดี

นักประวัติศาสตร์และนักโบราณคดีหลายท่าน ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ได้เห็นความสำคัญของศาสตราจารย์หลักที่ 1 ได้อ่าน แปล และทำคำอธิบายไว้หลายสำนวนงานของท่านเหล่านั้น ล้วนแต่มีสาระ ชำนาญได้อาศัยข้อคิด ความเห็นของท่านเหล่านั้น จึงได้ความรู้ความสว่างขึ้นเป็นอันมาก กับได้ค้นพบหลักฐานเป็นความรังอกขึ้น แยกต่างจากข้อคิดความเห็นที่เคยเชื่อถือกันมาบ้าง ได้ข้อเปรียบเทียบหรือเทียบเคียงเพื่อเป็นแนวทางการวินิจฉัย และได้พบข้อที่ควรสังเกตต่าง ๆ ซึ่งยังมีได้มีท่านผู้ใดให้ไว้ และเข้าใจว่าเป็นประโยชน์แก่การศึกษาศาสตราจารย์น้อยบ้าง จึงได้รวบรวมความรู้เหล่านั้นขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกแก่การศึกษา และเพื่อเทิดทูนพระเกียรติของพ่อขุนรามคำแหง พระองค์ผู้ทรงสร้างศาสตราจารย์นี้ ให้เป็นมรดกตกทอดต่อมาจนถึงบัดนี้จึงให้ชื่อเรื่องที่รวบรวมขึ้นนี้ว่า “มรดกพ่อขุนรามคำแหง - วรรณกรรมเรื่องแรกของไทย”

ข้อคิดความเห็นหรือความรู้ใด ๆ ที่ให้ไว้ในหนังสือนี้ ข้าพเจ้าไม่ปรารถนาจะให้ถือเป็นข้อยุติ ปรารถนาแต่เพียงเป็น “ข้อเสนอ” เท่านั้น ข้อยุติจะเป็นอย่างไร ขอให้อยู่ในดุลพินิจของผู้ศึกษา และหากข้อเสนอใดผิดพลาด ก็ปรารถนาจะให้ได้รับการแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ต่อไป สำหรับภาคผนวกนั้น ได้นำเรื่องและบทความต่าง ๆ ที่เห็นว่ามีประโยชน์มาประมวลไว้ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่การศึกษา และเพื่อขยายความรู้ให้กว้างขวางออกไปอีก

ข้าพเจ้าขอขอบคุณเจ้าของเรื่องและบทความต่าง ๆ ที่กรุณาอนุญาตให้นางานของท่านมาประกอบเป็นภาคผนวกของหนังสือนี้ทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย กับขอกราบขอบคุณทุกท่านที่เมตตาอนุเคราะห์ให้ข้อคิดความเห็นที่เป็นประโยชน์ และได้ช่วยเหลือในการรวบรวมเรื่องนี้โดยทั่วกัน

พิฑูร นลิวัดธ์

กองวรรณคดีและประวัติศาสตร์
เมษายน 2517